

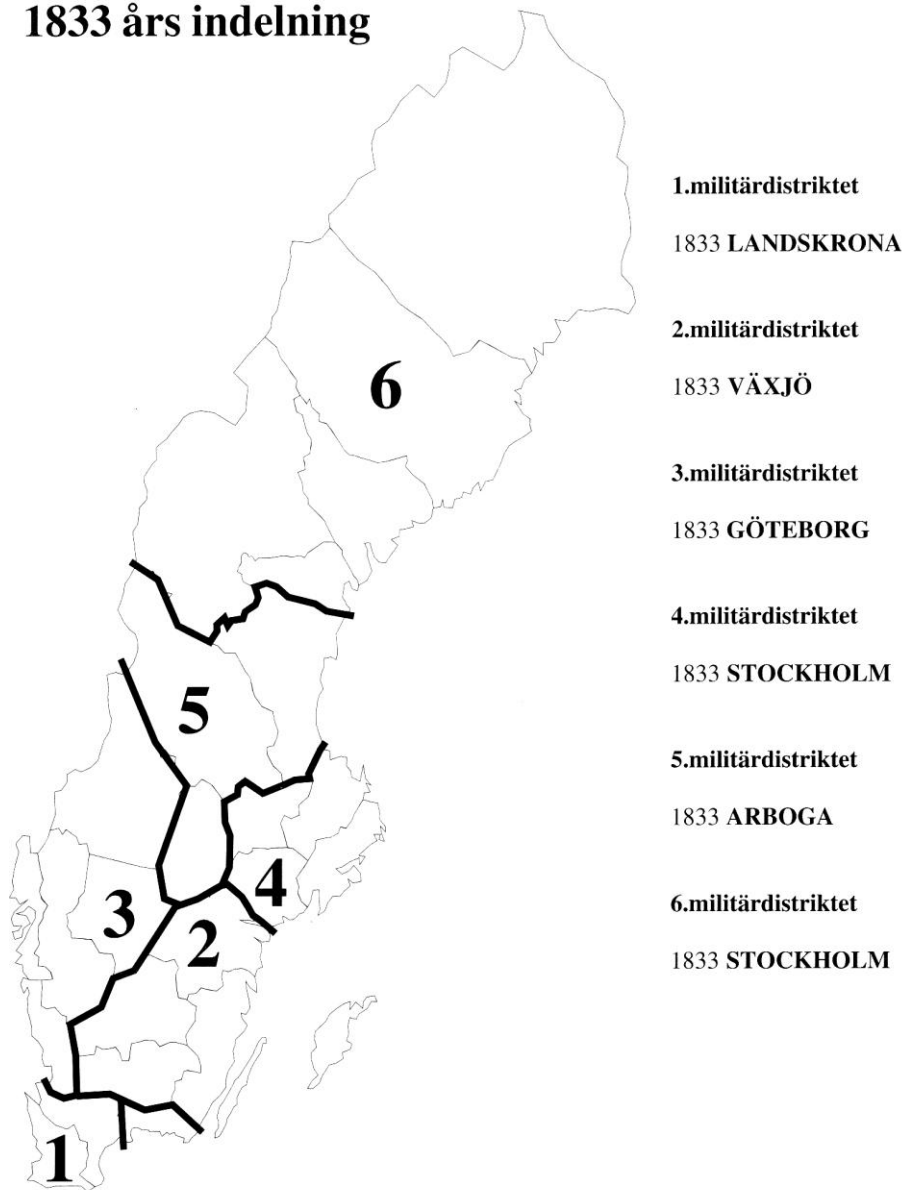
**Översikt
över
Militärområdets
geografiska utbredning
åren 1833 – 2000**

Källor:

- Högre Regional Ledning och Militärområdesförband; FHT A01/13. (*vissa angivna*)
- Arméns förband, skolor och staber; Björn Holmberg; SMB 1993; ISBN 91-972209-0-6

Kartor över Militärterritoriell indelning åren 1833 – 2013

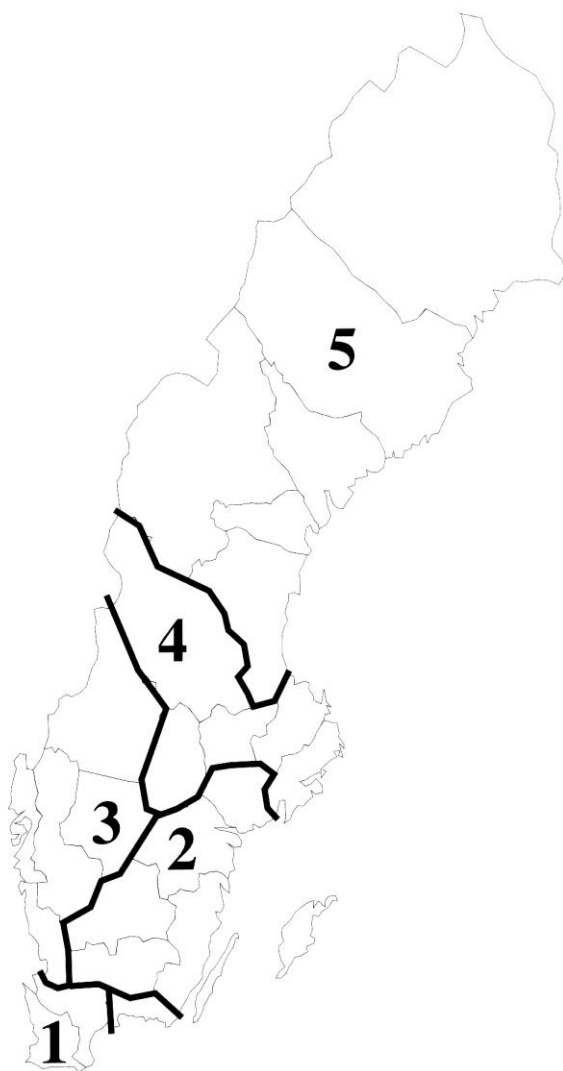
1833 års indelning

Militärdistrikten inrättades 1833 som en endast fredsmässig indelningsform (jfr 1893)

Blekinge län stod utanför indelningen och utgjorde ett Flottans militärdistrikt.

1847 års indelning

1.militärdistriktet

(1833) LANDSKRONA, 0000
HELSINGBORG (Södergatan 1),
1863 MALMÖ, 1864 **HELSING-**
BORG (Södergatan 1)

2.militärdistriktet

1847? MARIEFRED, 0000 **STOCK-**
HOLM, 1863 LINKÖPING

3.militärdistriktet

1847? **KARLSTAD**, 1862 **ALINGS-**
ÅS, 1864 TÖREBODA

4.militärdistriktet

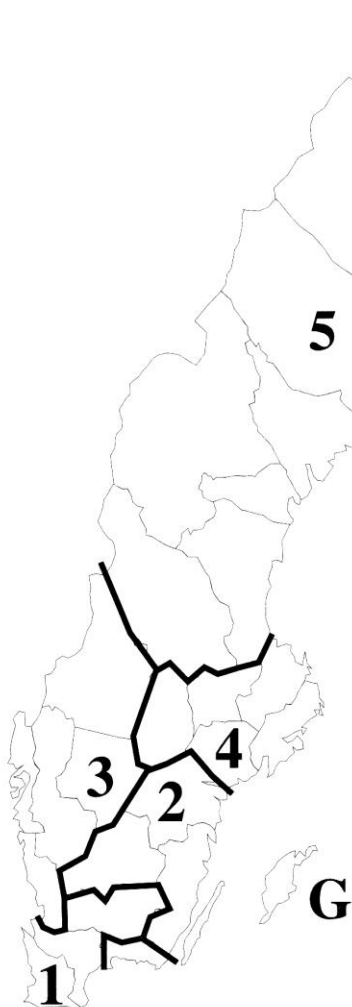
(1833) **STOCKHOLM**

5.militärdistriktet

1847? **GÄVLE**, 1856 **SÖDER-**
HAMN, 1861 **STOCKHOLM**, 1866
GÄVLE

Blekinge län stod utanför indelningen och utgjorde ett Flottans militärdistrikt.

1867 års indelning (fr o m 1867-04-01)

1.militärdistriktet

(1864) **HELSINGBORG** (Södergatan 1),
1887-10-01 **KRISTIANSTAD**

2.militärdistriktet

1867 **JÖNKÖPING**, 1873 **LINKÖPING**
(Norsholm, 1879 Björnsnäs Åby), 1888-
10-01 **EKSJÖ**

3.militärdistriktet

1867 **MARIESTAD**, 1873 **KARLSTAD**,
1878 **STOCKHOLM**, 1882 **KARLSTAD**
(Long Grums), 1885 **SKÖVDE** (Skolga-
tan 10)

4.militärdistriktet

(1833?) **STOCKHOLM**

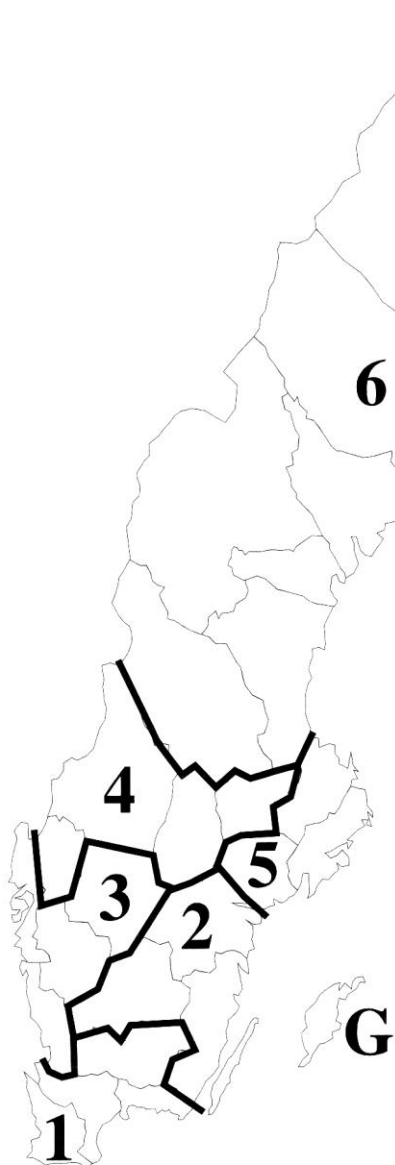
5.militärdistriktet

(1866) **GÄVLE** (1870 Älvkarleö, 1873
Nygård, 1876 Älvkarleö), 1878 **STOCK-
HOLM**, 1888-10-01 **GÄVLE**

Gotlands militärbefäl

1873-09-20 **VISBY** (S:t Hansgatan 19,
1888-09-01 Hamnplan 1)

1889 års indelning (fr o m 1889-01-01)

1.militärdistriktet

(1887) KRISTIANSTAD, 1888
HELSINGBORG (Södergatan 1)

2.militärdistriktet

(1888) EKSJÖ

3.militärdistriktet

(1885) SKÖVDE (Skolgatan 10)

4.militärdistriktet

1889-01-01 STOCKHOLM?

5.militärdistriktet

(1833) STOCKHOLM

6.militärdistriktet

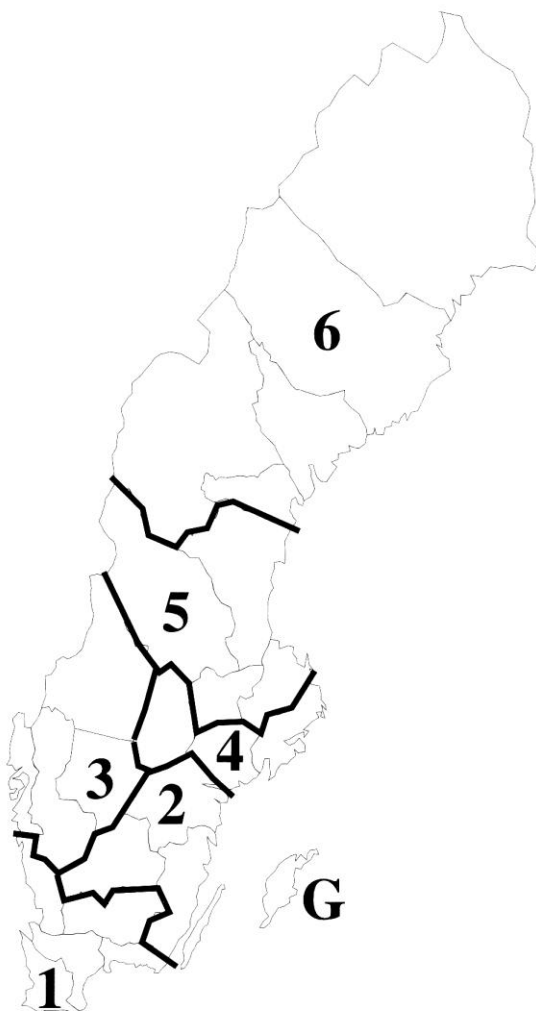
(1888) GÄVLE

Gotlands militärbefäl

(1888) VISBY (Hamnplan 1)

Generalbefälhavaren över militärdistriktet var tillika chef för dithörande fördelning.

1893 års indelning (fr o m 1893-10-01)

1.arméfördelningen ¹

(1888) **HELSINGBORG** (Södergatan 1,
1896 Trädgårdsgatan 13)

2.arméfördelningen ²

(1888) **EKSJÖ**, 1894 **LINKÖPING**

3.arméfördelningen

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10)

4.arméfördelningen

(1833) **STOCKHOLM** (Fredrikshov)

5.arméfördelningen

(1889?) **STOCKHOLM** (Fredrikshov)

6.arméfördelningen

(1888) **GÄVLE**, 1894-10-01 **HÄRNÖ-
SAND** (N Kyrkogatan 23)

Gotlands militärområde ³

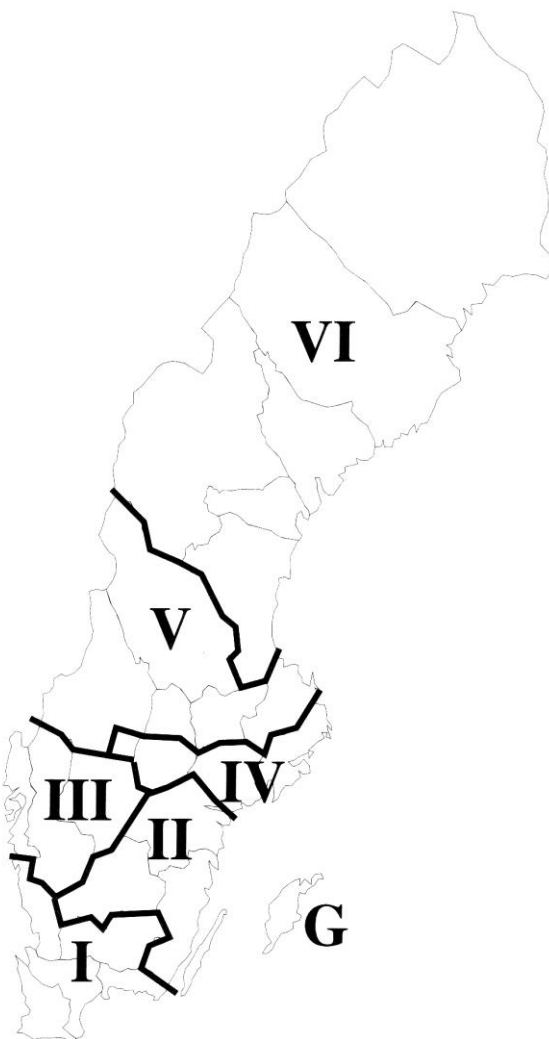
(1888) **VISBY** (Hamnplan 1)

¹ Fr o m 1898 skrevs beteckningarna med romerska siffror.

² Chefen för II.arméfördelningen hade inspektionsrätt över till Gotlands militärområde förlagda trupper.

³ Militärbefälhavaren tillika C I 27.

1902 års indelning (fr o m 1902-01-01)

I.arméfördelningen

(1888) **HELSINGBORG** (Trädgårdsgatan 13, 1904 Drottninggatan 156, 1916 Stortorget 17)

II.arméfördelningen

(1894) **LINKÖPING** (Riksbankshuset S:t Larsgatan 26)

III.arméfördelningen

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10)

IV.arméfördelningen

(1833) **STOCKHOLM** (Fredrikshov, 1913-04-01 Östermalmsgatan 87)

V.arméfördelningen

(1889?) **STOCKHOLM** (Fredrikshov, 1905-01-01 Storgatan 7-9, 1907? Munkbrogatan 2, 1913-04-01 Östermalmsgatan 87)

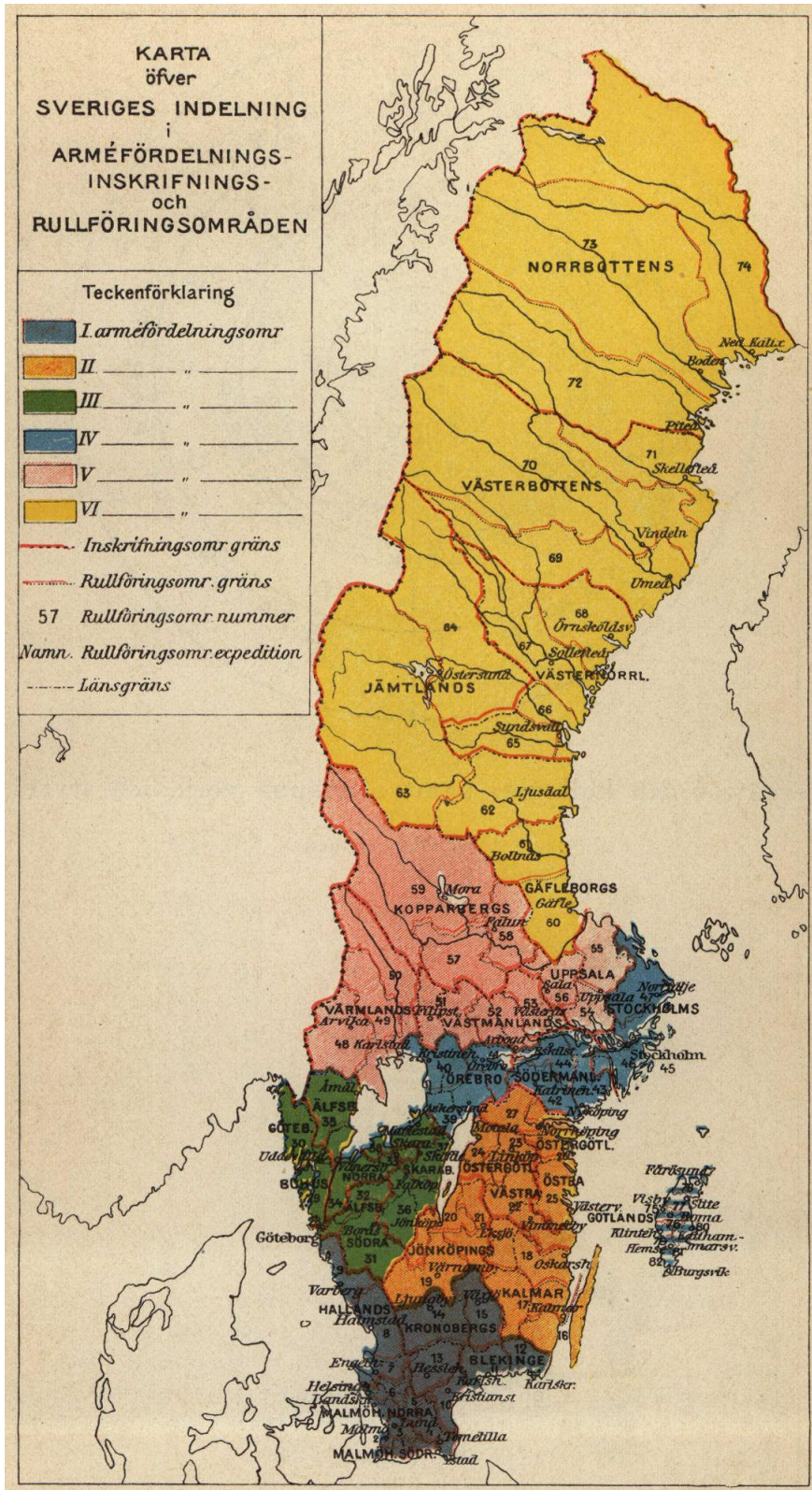
VI.arméfördelningen

(1894) **HÄRNÖSAND** (N Kyrkogatan 23), 1910-10-01 **ÖSTERSUND** (Storgatan 53, 1918 Storgatan 47)

Gotlands militärområde

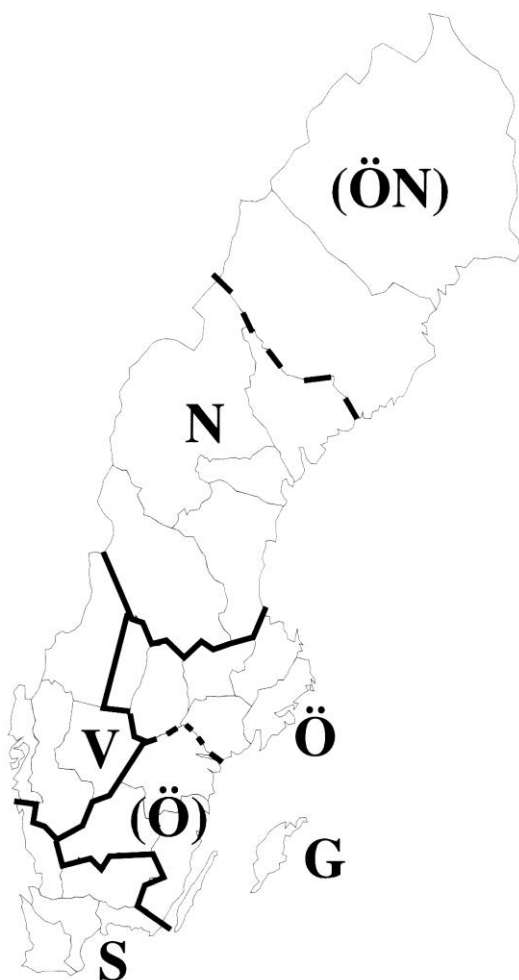
(1888) **VISBY** (Hamnplan 1, 1903 S:t Hansgatan 15, 1909 Hamnplan 1)

1908

Källa FHT

1928 års indelning (fr o m 1928-01-01)

Södra arméfördelningen

(1888) **HELSINGBORG** (Stortorget 17)

Östra arméfördelningen

(1913) **STOCKHOLM** (Östermalmsgatan 87)

Östra brigaden

1928 **LINKÖPING** (I 4* kanslihus)

Västra arméfördelningen

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10)

Norra arméfördelningen

(1918) **ÖSTERSUND** (Storgatan 47)

Övre Norrlands militärområde

1928 **BODEN** (Kommendantshuset)

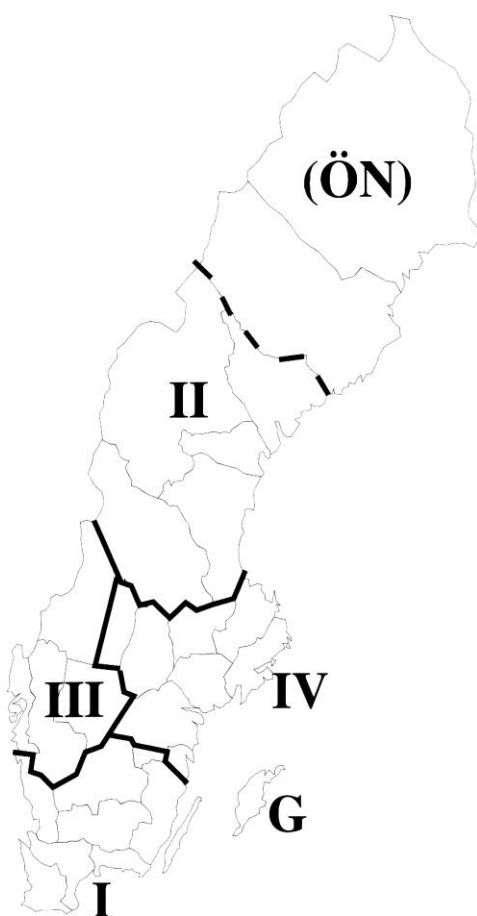
Gotlands militärområde ¹

(1909) **VISBY** (Hamnplan 1, 1928-10-10 vid I 18 Langs väg 4)

¹ Militärbefälhavaren var tillika C I 18 och chef för Gotlands trupper.

Inom varje arméfördelning och vid ÖN trupper fanns ett militärområde. Militärområdesbefälhavaren var territoriell chef, underställd arméfördelningschefen respektive chefen för ÖN trupper.

1937 års indelning (fr o m 1937-01-01)

I.arméfördelningen

(1888) **HELSINGBORG** (Stortorget 17), 1939-10-01 **KRISTIANSTAD** (Kronohuset Ö Storgatan 22)

II.arméfördelningen

(1918) **ÖSTERSUND** (Storgatan 47)

Övre Norrlands trupper (milo)

(1928) **BODEN** (Kommandantshuset)

III.arméfördelningen

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10)

IV.arméfördelningen ¹

(1913) **STOCKHOLM** (Östermalmsgatan 87, 1942-09-12 Stureplan 1)

Gotlands trupper (milo)

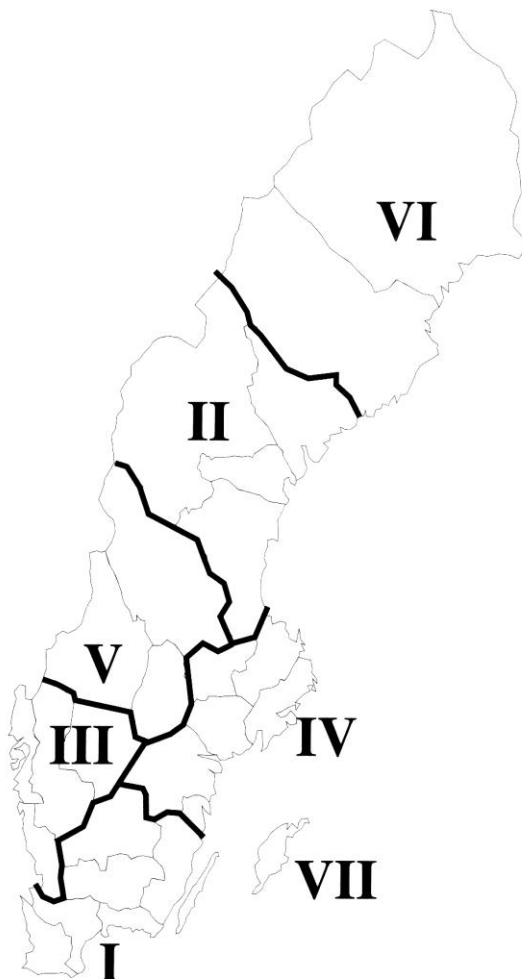
1937-07-01 **VISBY** (S Hansegatan 43 [nuvarande Ö Hansegatan 19])

¹ Östra brigaden drogs in först 1937-12-31. Intill dess kvarstod gränsen mellan I. och IV. arméfördelningarna, d v s Norra Smålands inskrivningsområde hörde till IV.arméfördelningen.

1937 infördes en organisation med arméfördelningschefer, i fred chefer för arméns högre truppförband, och militärområdesbefälhavare. De senare ledde den territoriella verksamheten. Arméfördelningschef, som var chef för motsvarande krigsfördelning, kunde nu helt ägna sig åt sina huvuduppgifter: regementenas utbildning, krigsplanläggning för fördelningens uppgifter samt mobiliseringsverksamheten.

Chefen för ÖN trupper var tillika militärbefälhavare. På Gotland rådde ett likartat förhållande. I praktiken fanns det således sex militärområden. I krig skulle armékårchefer leda ett antal fördelningar inom avdelade operationsområden.

1943 års indelning *(fr o m 1943-02-07)*

I.militärområdet

(1939) **KRISTIANSTAD** (Kronohuset
Ö Storgatan 22)

II.militärområdet

(1918) **ÖSTERSUND** (Storgatan 47, 1945
Kyrkgatan 53)

III.militärområdet

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10)

IV.militärområdet

(1942) **STOCKHOLM** (Stureplan 1,
1949-05-31 Lidingövägen 28), 1963-06-12
STRÄNGNÄS (Regementsgatan 50)

V.militärområdet

1942-07-06 **STOCKHOLM** (Enskilda
Gymnasiet Nybrogatan 17), 1942-10-01
KARLSTAD (Gamla seminariet Grevga-
tan 2 + förhyrda lokaler, 1945-09-15
Kaserngatan 4)

VI. militärområdet

(1928) **BODEN** (Kommendantshuset,
1953? A 5* kanslihus)

VII.militärområdet

(1937) **VISBY** (Ö Hansegatan 19, 1944-
04-01? f d hospital N Kyrkogatan 3)

Med 1942 års försvarsbeslut tillkom ett sjunde militärområde. Territoriellt ansvar förenades med chefskapet för arméfördelningen. Befälet utövades av en militärbefälhavare. Arméfördelnings- och militärområdesstaberna slogs samman till militärbefälsstaberna. 1943 utgick armékårstaberna ur krigsorganisationen och uppgifterna övertogs av militärbefälsstaberna. Militärbefälhavaren fick ansvar för både den territoriella och den markoperativa uppgiften. Han ansvarade också för arméförbandens utbildning och biträddes härvid av sin ställföreträdare, som var krigsplacerad som fördelningschef.

Bild 1 a. Karta över Sveriges militära indelning m m.

S 1 K S 1 kompani i Kristianstad¹ Kristianstad
 T 4 Kungl Skånska trängregementet Hässleholm
 Fo 11 Malmö försvarsområde fostab: Malmö
 Fo 14 Kristianstads försvarsområde fostab: Kristianstad

¹ Uppsättandet endast påbörjat.

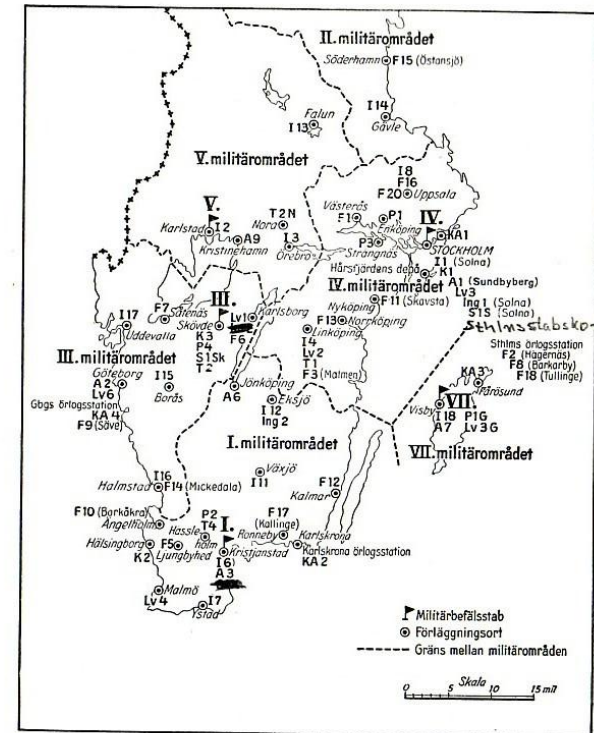

Bild 1 b. Karta över Sveriges militära indelning m m (forts).

Fo 15 Karlskrona försvarsområde¹ infanteribefäl-
 havarstab: Karlskrona
 Fo 18/16 Kalmar-Växjö försvarsområde .. fostab: Kalmar

¹ Marint fo. Lyder i vissa avseenden under militärbefälhavaren.

1951

Militärbefälhavare (MB) hade sedan 1943 bara en territoriell uppgift medan operativt ansvar fortfarande var uppdelat mellan försvarsgrenscheferna armé, flyg och marin. CB huvuduppgift var samordning i krig och enbart planeringsuppgifter i fred.

1951 fanns 7 milo (I – VII Milo). Milo var indelade i fo.
(I Milo 8, II Milo 5, III Milo 5, IV Milo 9,
V Milo 4, VI Milo 7, i VII Milo fanns inget fo.
Under 1951 inrättades 5 civila distrikt.
Distrikten benämndes civo.

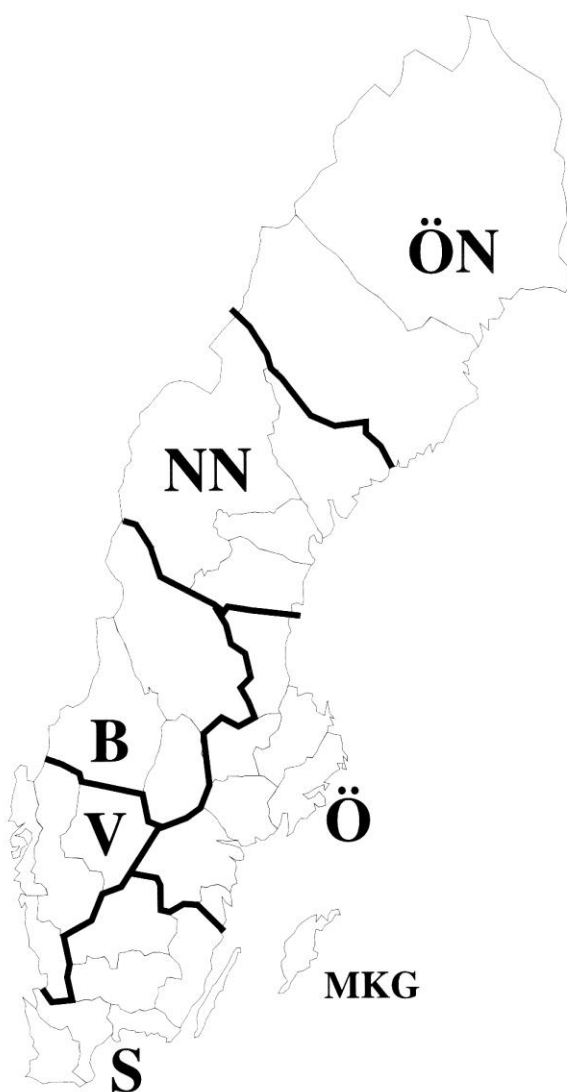
Civo hade samma geografiska indelning
och prefix som Försvarsmaktens (FM) milo.
I de 5 civo ingick 21 stycken län. (I Civo 6 län,
II Civo 3 län, III Civo 4 län, IV Civo 5 län, V Civo 3 län.)

Norr- och Västerbottens län samt Gotlands län ingick inledningsvis
inte i något distrikt utan ingick först 1965 i civila distrikt .

Gränser i stort

1966 års indelning (fr o m 1966-10-01)

Södra militärområdet

1966-10-01 **KRISTIANSTAD** (Kockumsgatan 6)

Västra militärområdet

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10, 1966 även Drottninggatan 7-9)

Östra militärområdet

(1963) **STRÄNGNÄS** (Regementsgatan 50, 1966 tillbyggnad, 1969 även annex)

Gotlands militärkommando

(1944) **VISBY** (N Kyrkogatan 3)

Bergslagens militärområde

(1945) **KARLSTAD** (Kaserngatan 4)

Nedre Norrlands militärområde

(1945) **ÖSTERSUND** (Kyrkgatan 53, 1969 även Kyrkgatan 76)

Övre Norrlands militärområde

1966 **BODEN** (Kommandantshuset och ny stabsbyggnad)

1966 indelades riket i sex militärområden. Varje militärbefälhavare fick ansvar för den samlade operativa ledningen av alla stridskrafter. De operativa uppgifter som tidigare legat på marinkommandochefer och jakteskaderchefer överfördes till militärbefälhavarna, som redan 1942 fått motsvarande uppgifter för arméstridskrafterna.

1971

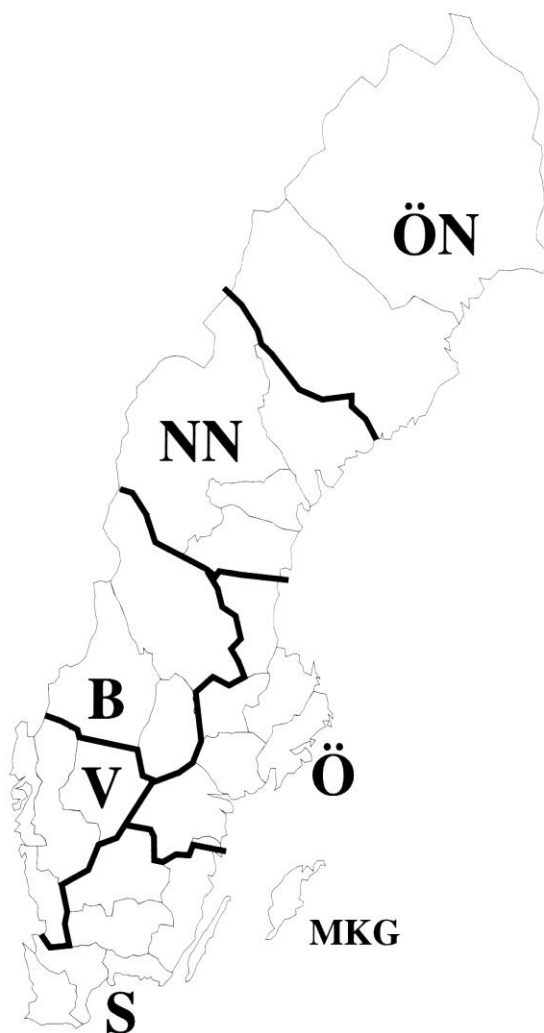
Militärområdesstaber

Milostab S	Kristianstad
Milostab V	Skövde
Milostab Ö	Strängnäs
Milostab B	Karlstad
Milostab NN	Östersund
Milostab ÖN	Boden

Anm: På totalförsvarets civila sida motsvaras militärområde av civilområde (civo). Militärområde och civilområde har gemensamma gränser och benämning. Civilområde leds av en civilbefälhavare (CB). MB och CB är i krig samgrupperade.

1979 års indelning (fr o m 1979-01-01)

Södra militärområdet

(1966) **KRISTIANSTAD** (Kockumsgatan 6)

Västra militärområdet

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10 och Drottninggatan 7-9)

Östra militärområdet

(1963) **STRÄNGNÄS** (Regementsgatan 50)

Gotlands militärkommando

(1944) **VISBY** (N Kyrkogatan 3, 1982-02-11 ny byggnad vid Langs väg)

Bergslagens militärområde

(1945) **KARLSTAD** (Kaserngatan 4)

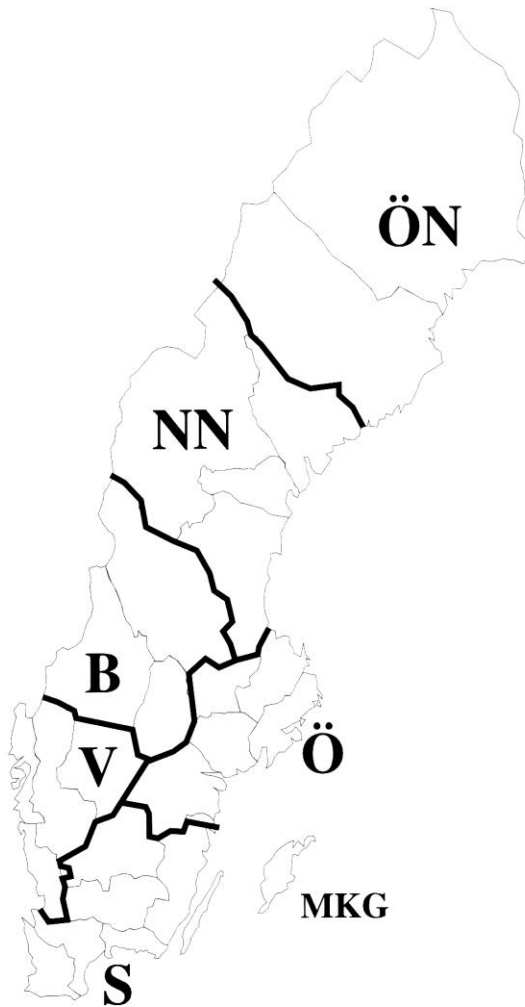
Nedre Norrlands militärområde

(1945) **ÖSTERSUND** (Kyrkgatan 53 + 76)

Övre Norrlands militärområde

(1966) **BODEN** (Kommendantshuset och ny stabsbyggnad)

1982 års indelning (fr o m 1982-07-01)

Södra militärområdet

(1966) **KRISTIANSTAD** (Kockumsgatan 6)

Västra militärområdet

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10 och Drottninggatan 7-9)

Östra militärområdet

(1963) **STRÄNGNÄS** (Regementsgatan 50)

Gotlands militärkommando¹

(1982) **VISBY** (vid Langs väg)

Bergslagens militärområde

(1945) **KARLSTAD** (Kaserngatan 4)

Nedre Norrlands militärområde

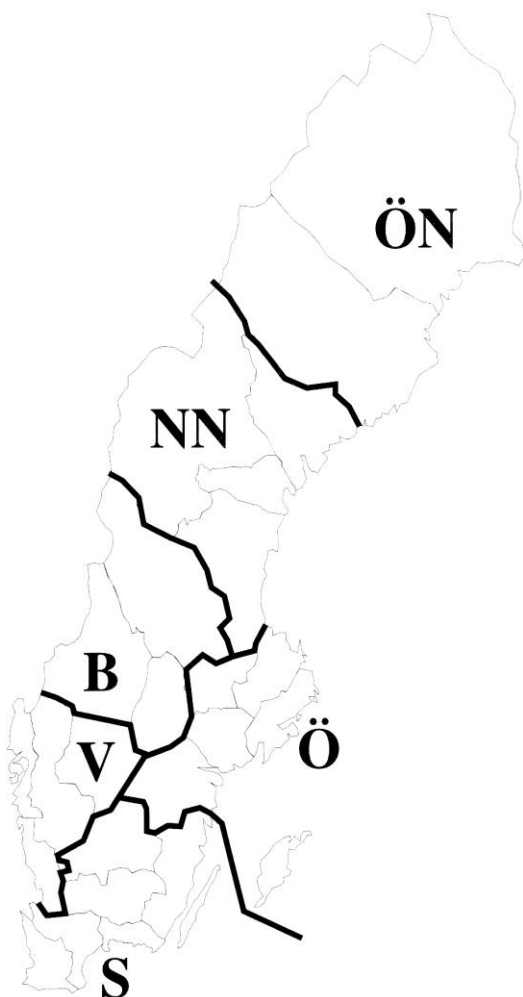
(1945) **ÖSTERSUND** (Kyrkgatan 53 + 76)

Övre Norrlands militärområde

(1966) **BODEN** (Kommendantshuset och ny stabsbyggnad)

¹Försvarsområde (inom armén)

1983 års indelning (fr o m 1983-06-01)

Södra militärområdet

(1966) **KRISTIANSTAD** (Kockumsgatan 6)

Västra militärområdet

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10 och Drottninggatan 7-9)

Östra militärområdet

(1963) **STRÄNGNÄS** (Regementsgatan 50)

Bergslagens militärområde

(1945) **KARLSTAD** (Kaserngatan 4 t o m 1985-06-01, 1984-11-02 Karolinen Våxnäsgratan 10)

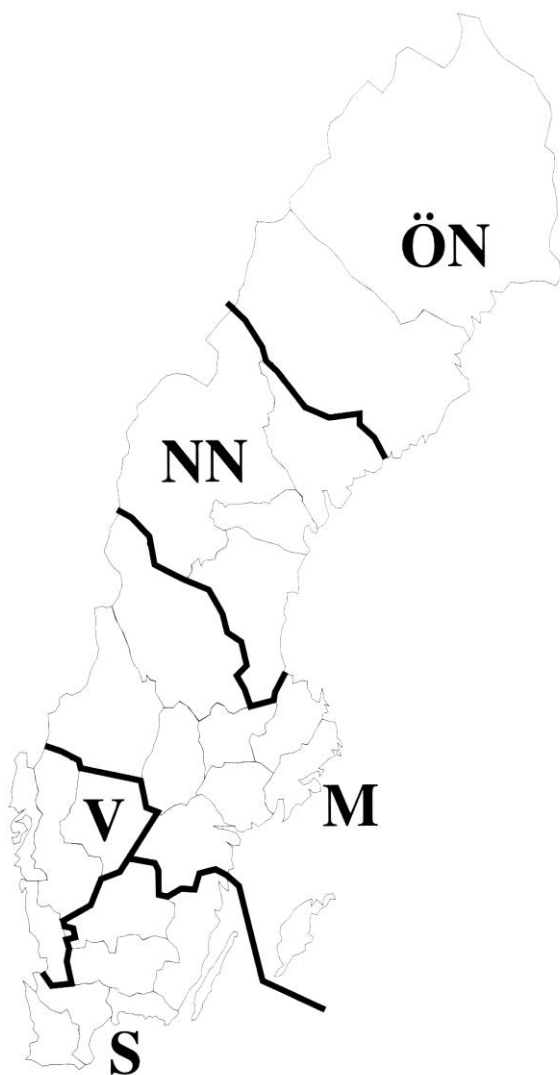
Nedre Norrlands militärområde

(1945) **ÖSTERSUND** (Kyrkgatan 53 + 76)

Övre Norrlands militärområde

(1966) **BODEN** (Kommendantshuset och ny stabsbyggnad)

1991 års indelning (fr o m 1991-07-01)

Södra militärområdet

(1966) **KRISTIANSTAD** (Kockumsgatan 6)

Västra militärområdet

(1885) **SKÖVDE** (Skolgatan 10 och Drottninggatan 7-9)

Mellersta militärområdet

(1963) **STRÄNGNÄS** (Regementsgatan 50)

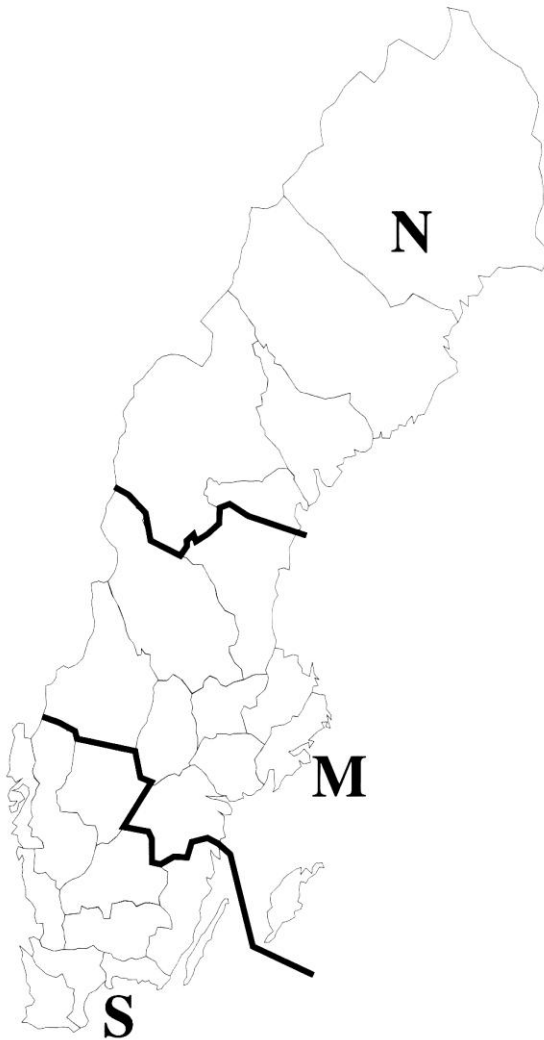
Nedre Norrlands militärområde

(1945) **ÖSTERSUND** (Kyrkgatan 53 + 76)

Övre Norrlands militärområde

(1966) **BODEN** (Kommendantshuset och ny stabsbyggnad)

1993 års indelning (fr o m 1993-07-01)

Södra militärområdet

(1966) **KRISTIANSTAD** (Kockumsgatan 6)

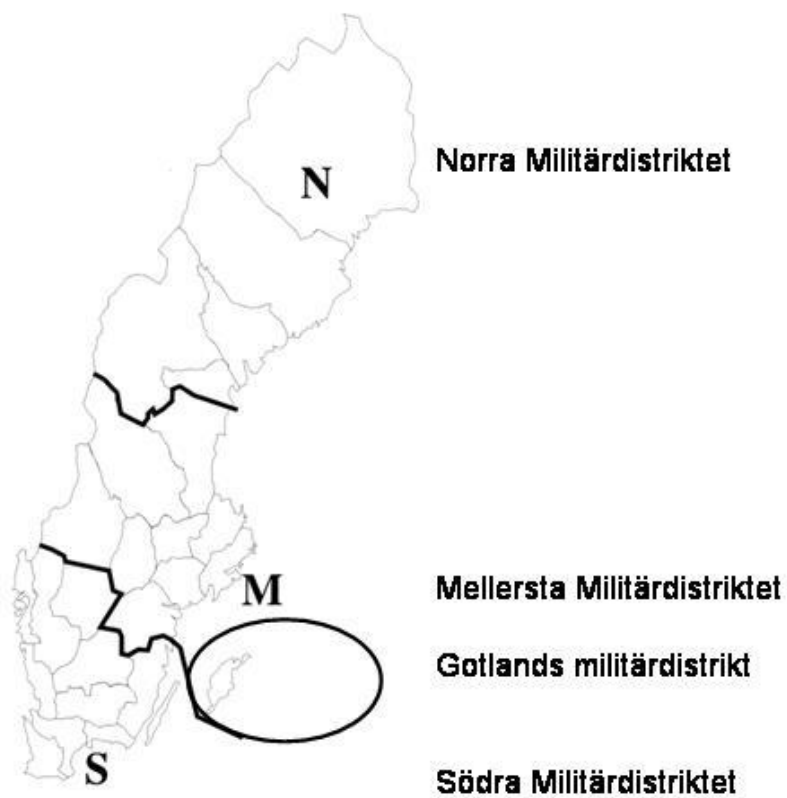
Mellersta militärområdet

(1963) **STRÄNGNÄS** (Regementsgatan 50)

Norra militärområdet

(1966) **BODEN** (Kommendantshuset och ny stabsbyggnad)

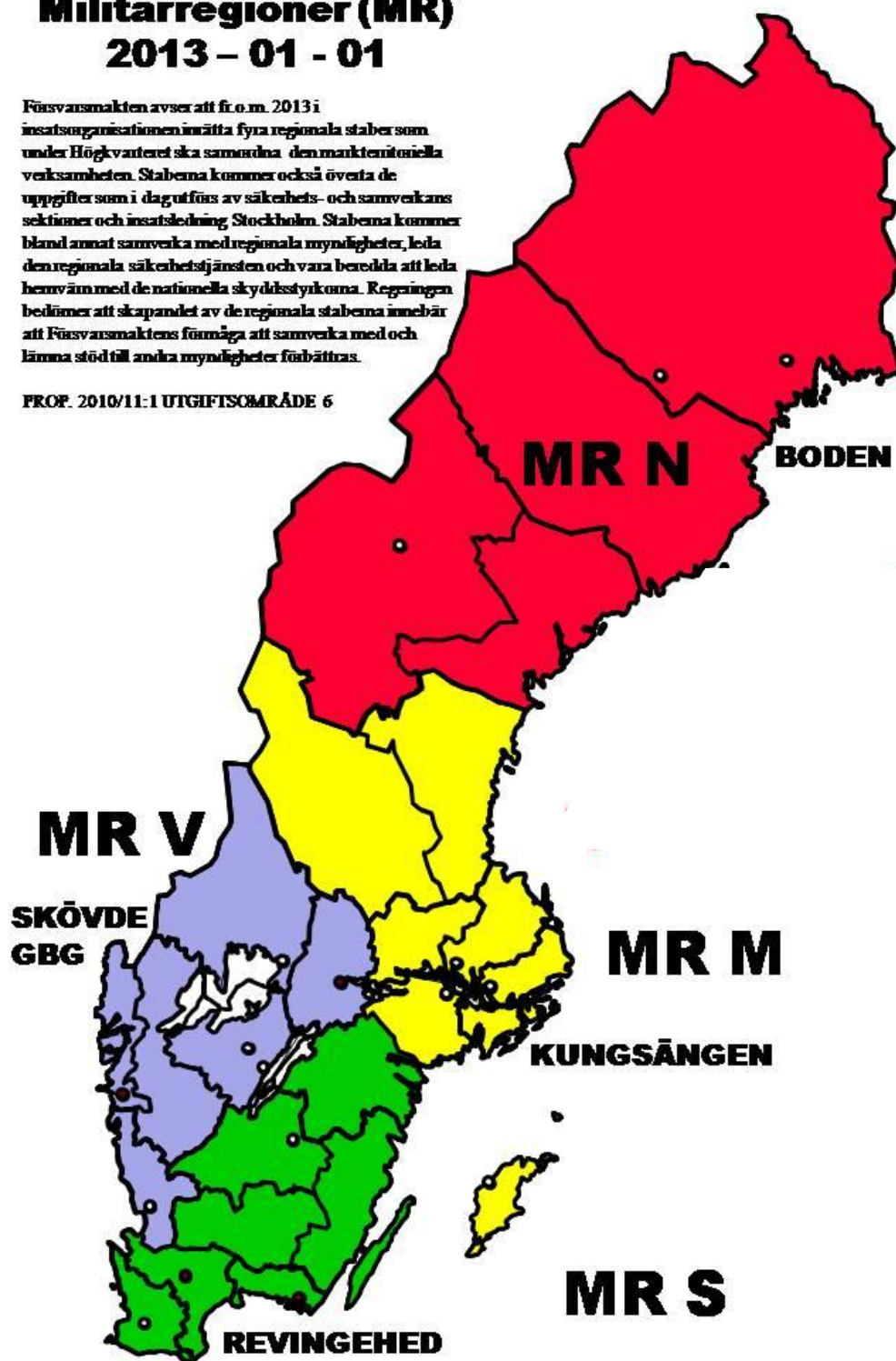
År 2000

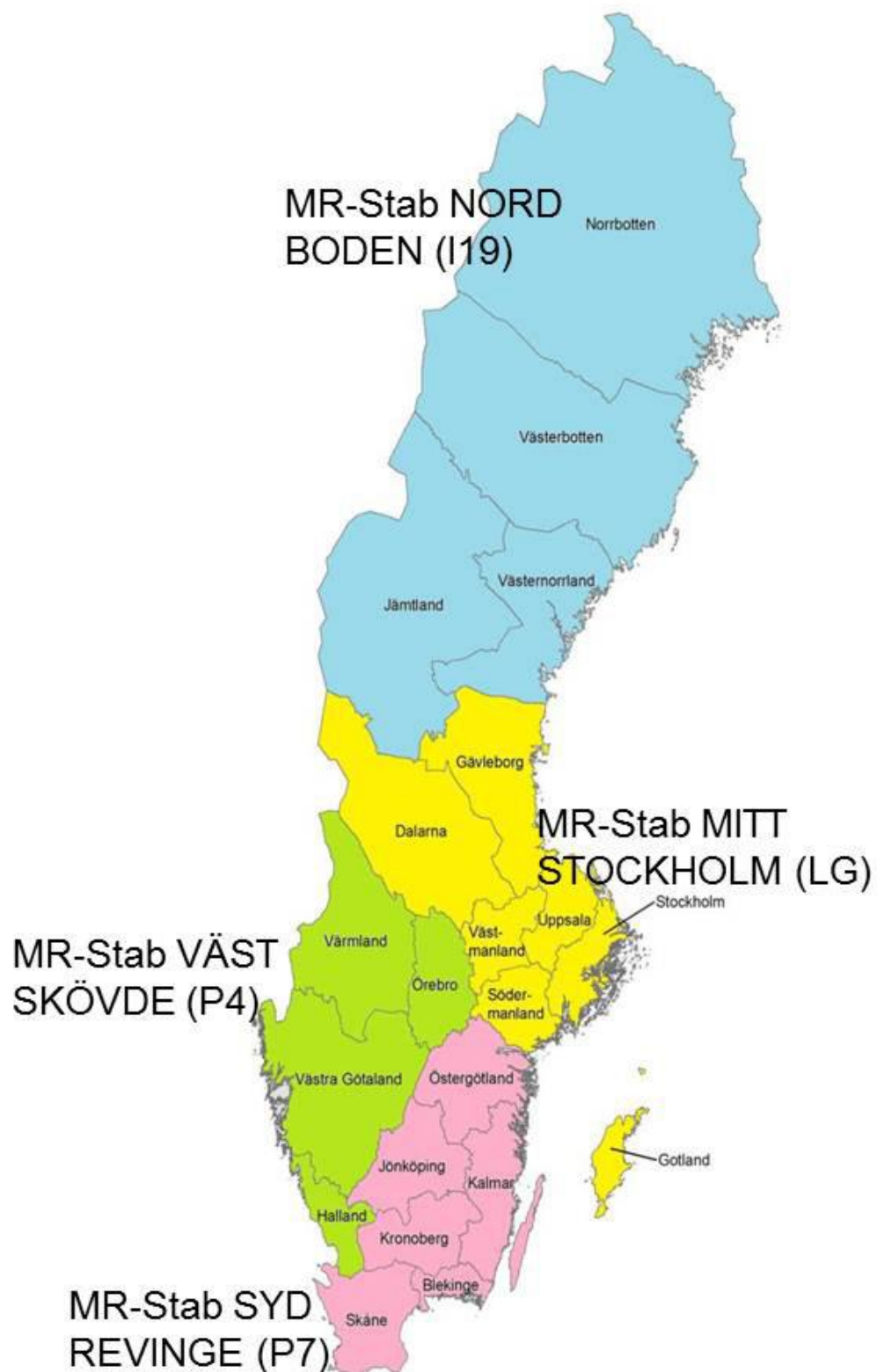

Militärregioner (MR) 2013 - 01 - 01

Försvarsmakten avser att fr.o.m. 2013 i insatsorganisationen inrätta fyra regionala staber som under Högkvarteret ska samordna den markteritoriella verksamheten. Staberna kommer också överta de uppgifter som i dag utförs av säkerhets- och samverkans sektioner och insatsledning Stockholm. Staberna kommer bland annat samverka med regionala myndigheter, leda den regionala säkerhetsjämbörden och vara beredda att leda hemvärn med de nationella skyddsstyrkorna. Regeringen bedömer att skapandet av de regionala staberna innebär att Försvarsmaktens förmåga att samverka med och lämna stöd till andra myndigheter förbättras.

PROF. 2010/11:1 UTGIFTSOMRÅDE 6

Källa FHT